

ZAJEDNIŠTVO I GLAZBA

Blaženko Juračić,
doc. mag. crkvene glazbe-skladatelj

„Sve nas sabra sad u jedno, ljubav Krista“

Već iz ovog retka himna „Ubi caritas“ da se zaključiti što je ono što nosi i pronosi zajedništvo. To je prije svega ljubav, i to ne obična, već gdje je mnogima najvažnija glazba, a ne iskustvo Spasiteljske ljubavi koja bi trebala prethoditi glazbenom zajedništvu i slavlju. Glazbi opet nedostaje ono što je čini velikom, a to je iskustvo ljubav Krista, raspelog i uskrsnulo za mene, tebe i sve nas. U njemu postajemo dionici istog misterija darovane ljubavi iz srca najvećeg od svih srdaca. To je ono srce koje nas je ljubilo „dok još bijasmo grešnici“. Iz te spoznaje nastaje najprirodnije zajedništvo. Sva su ostala zajedništva plod bilo kakve potrebe, a jedino je ovo plod darovanosti. Glazbeno zajedništvo trebalo bi biti plod darovane ljubavi vidljive vanjskom gestom „vidite kako se ljube“, ali upravo te vanjske geste danas najviše nedostaje. Zašto? Možda iz obrnutih vrijednosti Riječi koje se najviše i najdublje upija u nas preko iskustva svete tišine.

Misterij tišine prati sve ono što izrasta iz Božje darovanosti. U njoj se opet krije sve ono što nam treba za crkvenu ili liturgijsku glazbu izraženu pomoću kontemplacije i shvaćanja dubine misterija utjelovljene Riječi. To je u potpunosti ostvarila Majka Božja koja je

u dubokoj tišini utjelovila, rodila, pohranila u srce i razmatrala Riječ koja se u njoj i s njom sljubila u svim dimenzijama života. Čak je i Miles Davis znao reći da „je prava muzika tišina“. U tišini otkrivamo da je nebo u nama, a Zundela nam prosvijetljen govori da „glazba nastaje u tišini i vodi nas k tišini. Glazba je pjesma tišine.“ Glazba je pjesma duše u kojoj osluškujemo nebeske harmonije. Ljubav se hrani tišinom iz koje izvire plemenita jednostavnost, nužno potrebna za sadržajnost svete i liturgijske glazbe. Tišina je, također, participatio actiosa, aktivno sudjelovanje gdje se slušajući shvaća, dohvaća, pobuđuju sveti osjećaji, kako kaže papa Benedikt XVI.

Tišina nas uči diviti se Riječi koja je po svojoj naravi blaga poput „lahora“ kao „za dnevnog povjetarca“ u rajskom vrtu ili objavom Iliji proroku kad je ostao sam u „šapatu laganog i blagog lahora“, skrovito i nenametljivo. „Bog se Iliji „objavljuje kao šutnja koja govori i govor koji šuti“, odnosno „glas tihe šutnje“ veli nam don Josip Mužić. Čim glazbi nedostaje takva kvaliteta lahora u kojem se očituje širina i misterij jer „ne znamo odakle dolazi“, ali dolazi sa jasnom kvalitetom, neuhvatljivom sveprisutnošću, ona postaje ono što jest danas, nametljiva i plitka. Danas u zajednici vjernika imamo uglavnom glazbenike koji nisu dorasli izričaju „lahora“ pa se nameću svojom vizijama popularne, eterične i nadasve površne glazbe. U takvim zajednicama nedostaje iskustvo misterija, stoga nedostaje i dubinskog zajedništva. Sjetimo se samo Gospodinovog preobraženja gdje Petar u zanosu govori „lijepo nam je biti tu“.

On želi sagraditi sjenice da bi u zajednici kontemplirali taj misterij preobraženja.

Zajedništvo se ne stvara brojem ljudi, već kvalitetom odnosa s Bogom koji je preduvjet smisla glazbe, a smisao glazbi dajemo mi s našim iskustvima. Primjer za to može biti jedna frekvencija tona (npr. 440 Hz) na kojoj možemo izraziti svu paletu iskustvenih stanja kojih možemo susresti u psalteriju (sreća, tuga, bol, tjeskoba, povjerenje, nada...) izražavajući Gospodinu pomoću pjesme sva naša stanja duha. Stoga u zajednici sve počinje iz osobnog iskustva ali u odnosu prema Spasitelju i Otkupitelju. To nam svjedoči i kralj David koji uzvikuje: „Tebi, samom tebi ja sam zgriješio...“ Glazba se krije u odnosu sa Svesilnim, „sveto je ime njegovo“ a iz tog odnosa rađa se potreba naviještanja tj. veličanja Gospodina kao što Marija hrli rodici Elizabeti da bi joj ispjevala Magnificat.

U glazbi sve što je sveto proizlazi iz spoznaje da mi „velika djela učini Svesilni. Sveto je ime njegovo!“. Najdublje zajedništvo u glazbi je ono koje izvire iz samog Gospodina „koji nas predodredi za sebe...“ po sv. Euharistiji. U njoj nam se daruje cijelim bićem, onim ljudskim i Božanskim, rađajući u nama zahvalnost zbog najvećeg dara spasenja. Iz te zahvalnosti prelaska preko „Crvenog Mora“, mora presvete krvi Kristove, stvara se „canticum novum“ svih onih koji piju iz iste čaše spasenja. U tom kaležu sadržana je sva glazba, svo zajedništvo i svo iskustvo kušane ljubavi o kojoj duša želi pjevati. Stoga, mjera pravog zajedništva jest mjera iskustva ljubavi Božje, a ne samo teološkog predznanja i poznavanja liturgijskih načela jer i sam David uzvikuje „o ljubavi tvojoj Gospodine, pjevat ću do vijeka“. Ljubavlju svjedočimo „pravog Boga od pravog Boga“. Ta ljubav je sjedinjenje s

Njim preko njegovih zapovijedi gdje postajemo jedno, sinkronizirajući se s Njim, ali ne samo preko frekvencije izražene u hertzima, već po sinkronizaciji sa apsolutnom Ljubavi. Međutim, ljubav se najdublje očituje dubinom umijeća bez koje nema prave umjetnosti. Benedikt XVI. nas upozorava na uvjete prave umjetnosti imenovanih u Knjizi izlaska: umjetnik treba biti pokrenut iz srca; mora imati inteligenciju i spoznaju, tj. mora biti sposoban i mora razumjeti ono što mu je sam Gospodin navijestio. Sam Logos je veliki umjetnik u kojem su sva umjetnička djela – ljepota svemira – sadržani od samog početka kaže Benedikt XVI. i Ivan Pavao II. primjećuje da postoje tri karakteristike koje razlikuju svetu liturgijsku glazbu, a to su: „svetost“, „prava umjetnost“ i „univerzalnost“. Biti umjetnik znači svjedočiti svoje iskustvo žive Riječi u zajednici vjernika uronjen u misterij kušajući kalež Spasiteljeve ljubavi u lahoru koji se zrcali u dubokoj tišini duše koja radi na svom umjetničkom, ali i vjerskom zanosu otkupljenja.

UČI ME GOSPODINE SVOJEMU PUTU

Otpjevni psalam. Subota nakon srijede pepelnice
(Ps 86, 1-6)

fra Frano Bosnić (2017.)

SOLO / ZBOR

U-či me, Go-spo-di-ne, svo-je-mu pu-tu da ho-dim u is-ti-ni tvo - joj.

SOLO

1. Prigni uho svoje, Gospodine, i usli - ši me,
2. Ti si moj Bog; o Gospodine, smi - luj mi se,
3. Jer ti si, Gospodine, dobar i ra - do praš - taš,

1. jer sam bije - dan i u - bog.
2. jer povazdan va - pi - jem k te - bi.
3. pun si ljubavi prema svima ko ji te za - zi - va - ju.